EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

15. detsember 2005 *

Kohtuasjas C-26/04,

mille esemeks on EÜ artikli 226 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, mis esitati 27. jaanuaril 2004,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: G. Valero Jordana, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Hispaania Kuningriik, esindaja: E. Braquehais Conesa, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud K. Schiemann, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja) ja E. Levits,

kohtujurist: F. G. Jacobs,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 7. juuli 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Hispaania Kuningriik ei ole esiteks ametlikult supelrandadeks määranud Galicia autonoomse piirkonna Pontevedra provintsi Moaña linna haldusterritooriumil asuvaid Vilela / A Videira, Niño do Corvo ja Canabali randasid ning teiseks ei ole vastu võtnud Ría de Vigo reostuse vähendamise programmi, siis on Hispaania Kuningriik rikkunud nõukogu 8. detsembri 1975. aasta direktiivi 76/160/EMÜ suplusvee kvaliteedi kohta (EÜT 1976, L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 26)

artikli 4 lõikest 1 ja nõukogu 30. oktoobri 1979. aasta direktiivi 79/923/EMÜ karpide elukeskkonna vee nõutava kvaliteedi kohta (EÜT L 281, lk 47; ELT eriväljaanne 15/01, lk 128) artiklist 5 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

2 Direktiivi 76/160 artikli 1 lõike 2 punktis a on suplusvesi määratletud järgmiselt:

„voolava või seisva veega mageveekogud või nende osad ja merevesi, milles

— iga liikmesriigi pädevad asutused on selgesõnaliselt lubanud supelda, või

— suplemine ei ole keelatud ja mida traditsiooniliselt kasutab palju suplejaid".

3 Selle direktiivi artikli 3 lõike 1 kohaselt määravad liikmesriigid kõikide supelrandade või iga üksiku supelranna suplusvee kohta kindlaks direktiivi lisas esitatud näitajate väärtused.

4 Kõnealuse direktiivi artikli 4 lõige 1 näeb ette:

„Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, et tagada suplusvee kvaliteedi vastavus artikli 3 alusel kindlaksmääratud piirväärtustele kümne aasta jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest."

5 Direktiivi 79/923 artikkel 1 täpsustab:

„Käesolev direktiiv käsitleb karpide elukeskkonna vee kvaliteeti ning kehtib nende ranniku- ja riimveealade suhtes, mille liikmesriigid on määranud kaitset või parandamist vajavateks, et toetada karpide (kahepoolmeliste karploomade ja kõhtjalgsete) elu ja kasvu ning seeläbi ka inimesele otseselt toiduks ettenähtud karploomasaaduste kõrget kvaliteeti."

6 Selle direktiivi artikli 4 lõike 1 järgi:

„Liikmesriigid määravad karpide elukeskkonna veega alad kindlaks esimest korda kahe aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist."

7 Sama direktiivi artikkel 5 näeb ette:

„Liikmesriigid käivitavad programme reostuse vähendamiseks ja eelkõige tagamaks, et karpide elukeskkonna vesi vastab kuue aasta möödudes sellise veega alade nimistu artikli 4 kohasest koostamisest nii väärtustele, mille liikmesriigid määravad kindlaks kooskõlas artikliga 3, kui ka lisa G ja I veergudes sisalduvatele märkustele."

8 Direktiivi 79/923 lisa 10. näitaja pealkirjaga „Fekaalsete coli-laadsete bakterite arv 100 ml vees" viitab normväärtusele „≤300 karploomade lihas ja poolmetevahelises vedelikus". See väärtus on toodud nimetatud direktiivi lisa G veerus, mis muudab selle liikmesriikide jaoks direktiivi artikli 3 lõike 2 kohaselt sisuliselt soovituslikuks, mitte kohustuslikuks väärtuseks.

9 Kümnenda näitaja kohta esitatud joonealuses märkuses nr 1 öeldakse aga järgmist: „Kuni ei ole vastu võetud direktiivi karploomasaaduste tarbijate kaitsmise kohta, on oluline, et seda väärtust järgitaks veealadel, kus elavad inimesele otseselt toiduks mõeldud karploomad".

10 Kuna akti Hispaania Kuningriigi ja Portugali Vabariigi ühinemistingimuste ja asutamislepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1985, L 302, lk 23) artiklis 395 ei nähta Hispaania Kuningriigi osas ette ühtegi erandit seoses direktiividega 76/160 ja 79/923, siis pidi Hispaania suplusvee kvaliteet alates 1. jaanuarist 1986 vastama direktiiviga 76/160 kehtestatud kohustuslikele piirväärtustele ja direktiivi 79/923 artiklis 5 viidatud programmid oleksid pidanud käivituma hiljemalt 30. oktoobril 1987.

Kohtueelne menetlus

11 Kuna komisjon leidis, et Hispaania Kuningriik oli jätnud täitmata direktiividest 76/160 ja 79/923 tulenevad kohustused, siis algatas ta 25. jaanuari 2001. aasta märgukirja esitamisega selle liikmesriigi vastu EÜ artiklis 226 ette nähtud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse.

12 Pärast seda, kui Hispaania valitsus oli tagasi lükanud argumendid, mis olid esitatud vastuseks sellele märgukirjale, kutsus komisjon 1. juuli 2002. aasta põhjendatud arvamuses Hispaania Kuningriiki võtma kõik vajalikud meetmed kõnealuse arvamuse järgimiseks kahe kuu jooksul selle kättesaamisest.

13 Kuna Hispaania Kuningriik sellele põhjendatud arvamusele ei vastanud, esitas komisjon käesoleva hagi.

Hagi

Esimene väide direktiivi 76/160 rikkumise kohta

14 Nagu komisjon oma repliigis täpsustab, seisneb esimeses väites Hispaania Kuningriigile etteheidetav kohustuste rikkumine selles, et viimane on jätnud supelrandadeks määramata kolm randa Galicia rannikul, mitte aga selles, et ei ole järgitud direktiiviga 76/160 kehtestatud kohustuslikke piirväärtusi.

15 Direktiivi 76/160 artikli 4 lõige 1 ei pane sõnaselgelt liikmesriikidele kohustust määrata rannad või muud alad ametlikult supelrandadeks.

16 Vastupidi, nimetatud direktiivi artikli 1 lõike 2 punktis a on määratletud suplusveena veekogu, milles iga liikmesriigi pädevad asutused on sõnaselgelt lubanud supelda või milles suplemine ei ole keelatud ja mida traditsiooniliselt kasutab palju suplejaid. Selle mõiste teisest osast ilmneb, et liikmesriigid võivad lubada suplemist teatud veekogudes, ilma et seda oleks ilmtingimata vaja supelrannaks määrata.

17 Nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 14, rõhutab kõnealuste veekogude ametliku määramise kohustuse puudumist direktiivis 76/160 asjaolu, et keskkonna- ja rahvatervise kaitset käsitlevad muud direktiivid sisaldavad sätteid, millega sõnaselgelt kohustatakse liikmesriike ametlikult määrama või tuvastama teatavad alad või veekogud enne määratud tähtaega.

18 Sellest järeldub, et vastupidiselt komisjoni arvamusele ei panda direktiivi 76/160 artikli 4 lõikega 1 liikmesriikidele kohustust supelrandu ametlikult määrata.

19 Järelikult on esimene väide põhjendamata ja tuleb seega tagasi lükata.

Teine väide direktiivi 79/923 artikli 5 rikkumise kohta

20 Poolte vahel ei ole vaidlust selle üle, et Hispaania Kuningriik on Ría de Vigo veealad direktiivi 79/923 artikli 4 alusel määranud karpide elukeskkonna veega alaks.

21 Oma kostja vastuses väidab Hispaania Kuningriik peamiselt seda, et nimetatud direktiivi artiklis 1 sätestatud direktiivi kohaldamisala on piiratud veealadega, kus elavad „inimesele otseselt toiduks ettenähtud" karploomad. Direktiivil on vaid üks eesmärk: parandada inimesele otseseks toiduks ettenähtud karploomade kasvatamiseks mõeldud vee kvaliteeti. Hispaania Kuningriigi hinnangul ei ole ükski Ría de Vigo veealadest inimesele otseselt toiduks ettenähtud karpide tootmisala. Ría de Vigo veealadel toodetakse ainult karpe, mida enne tarbimist puhastatakse või viiakse üle teisele tootmisalale. Seega ei rikuta direktiivis 79/923 ette nähtud normväärtuse järgimata jätmisega kõnealuse direktiivi artiklit 5.

22 Selle argumendiga ei saa nõustuda. Direktiivi 79/923 artikkel 1 sätestab, et direktiivi kohaldatakse ranniku- ja riimveealade suhtes, mille liikmesriigid on määranud kaitset või parandamist vajavateks, et toetada karpide elu ja kasvu „ning seeläbi ka inimesele otseselt toiduks ettenähtud karploomasaaduste kõrget kvaliteeti". Lauseosa „seeläbi ka inimesele otseselt toiduks ettenähtud karploomasaaduste kõrget kvaliteeti" ei piira kohtujuristi ettepaneku punktis 43 märgitu kohaselt direktiivi kohaldamisala selle eesmärgiga, vaid viitab pigem sellele, et direktiiviga taotletakse samal ajal samade vahenditega saavutatavat teist eesmärki, mille puhul mängib olulist rolli määrsõna „seeläbi" kasutamine. Sellest sõnastusest tuleneb, et nimetatud direktiivi kohaldatakse kõikidele karpide elukeskkonna veega aladele, olenemata sellest, kas seal elavad karploomad on mõeldud otseselt inimesele toiduks või tarbimiseks pärast töötlemist.

23 Antud tõlgendust kinnitab direktiivi 79/923 lisa 10. näitaja kohta esitatud joonealuse märkuse nr 1 sõnastus. Selles märkuses täpsustatakse, et karploomadele kehtestatud soovituslikust väärtusest tuleb teatud aja jooksul juhinduda kui kohustuslikust väärtusest „veealadel, kus elavad inimesele otseselt toiduks mõeldud karploomad". Sellest järeldub, et kehtestatud väärtus on olemuselt soovituslik veealade osas, kus elavad karploomad, mis pole inimesele otseselt toiduks mõeldud, ja mis näitab, et kõnealust direktiivi kohaldatakse ka taolistele veealadele.

24 See tõlgendus on kooskõlas ka direktiivi 79/923 eesmärgiga, nagu see tuleneb direktiivi preambulist. Eelkõige direktiivi esimesest, kolmandast, seitsmendast ja kümnendast põhjendusest tuleneb, et selle eesmärk on üldiselt kaitsta karpide elukeskkonna vee kvaliteeti, olenemata sellest, kas seal elavad karploomad on inimesele otseselt toiduks mõeldud või mitte.

25 Sellest järeldub, et direktiivi 79/923 artikli 1 kohaselt kohaldatakse seda direktiivi Ría de Vigo veealadele.

26 Hispaania Kuningriik viitab teise võimalusena sellele, et ta on välja töötanud üldise programmi Ría de Vigo veealade reostuse vähendamiseks ja et määratletud on ka reostuse järkjärgulise vähendamise meetmete programm. Niisiis on Hispaania ametiasutused tegutsenud kooskõlas direktiivi 79/923 artikliga 5.

27 Komisjon ei vaidle vastu nende programmide olemasolule, kuid leiab, et tegemist on üldiste programmidega reovee puhastamiseks, mis ei vasta direktiivi 79/923 artikli 5 mõttes spetsiaalselt karpide elukeskkonna vee reostuse vähendamiseks mõeldud programmi kriteeriumidele.

28 12. detsembri 1996. aasta otsusest kohtuasjas C-298/95: komisjon *v.* Saksamaa (EKL 1996, lk I-6747, punkt 24) tuleneb, et direktiivi 79/923 artikliga 5 pannakse liikmesriikidele kohustus käivitada eriprogramme karpide elukeskkonna vee reostuse vähendamiseks.

29 Kuna Hispaania Kuningriigi poolt kostja vastuses viidatud reostuse vähendamise programmid ei ole eriprogrammid karpide elukeskkonna vee reostuse vähendamiseks, siis on liikmesriigi kohustuste väidetav rikkumine aset leidnud.

30 Seega tuleb komisjoni teine väide lugeda põhjendatuks.

31 Järelikult tuleb tuvastada, et kuna Hispaania Kuningriik ei ole vastu võtnud programmi Ría de Vigo karpide elukeskkonna vee reostuse vähendamiseks, siis on Hispaania Kuningriik rikkunud direktiivi 79/923 artiklist 5 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

32 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 3 esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna nii komisjoni kui ka Hispaania Kuningriigi nõuded on osaliselt rahuldamata jäetud, tuleb kohtukulud jätta kummagi poole enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Kuna Hispaania Kuningriik ei ole vastu võtnud programmi Ría de Vigo karpide elukeskkonna vee reostuse vähendamiseks, siis on Hispaania Kuningriik rikkunud nõukogu 30. oktoobri 1979. aasta direktiivi 79/923/EMÜ karpide elukeskkonna vee nõutava kvaliteedi kohta artiklist 5 tulenevaid kohustusi.**

2. **Ülejäänud osas jätta hagi rahuldamata.**

3. **Jätta Euroopa Ühenduste Komisjoni ja Hispaania Kuningriigi kohtukulud kummagi poole enda kanda.**

Allkirjad